

**Het Laatste Nieuws zucht onder klachten van het wielerveleton
Raad voor de Journalistiek krijgt meer klachten over schending privacy
Pieter Knapen over het crossmediale VRT-project**

*En verder: Patrick De Spiegelaere, Douglas De Coninck, Geert Stadeus,
Dirk Van den Bogaert, Jacqueline Goossens, Dirk Musschoot, enkele gezondheidstips
en twee uitspraken van de Raad voor de Journalistiek*

BELGIE-BELGIQUE

PB

8900 IEPER I

3/8/36

afgiftekantoor Ieper

De Journalist

m a g a z i n e v a n d e V V J

23 maart 2007 - nummer 101 - Verschijnt maandelijks - v.u. pol deltour, IPC, résidence palace blok C - wetstraat 155 - 1040 Brussel

maart
2007

INHOUD

UIT DE VVJ

Marc Van de Looverbosch: 'Alles kan beter' 3

ACTUEEL

Het Laatste Nieuws zucht onder miljoenenclaims 4

West-Vlaamse freelancers *HLN* bedankt voor bewezen diensten 4

Raad voor de Journalistiek krijgt meer klachten over schending privacy 5

Ombudsman Flip Voets dringt aan op zorgvuldigheid en ruimhartig rechtzetten 5

VRT-algemeen hoofdredacteur Pieter Knapen over het crossmediale VRT-project 6-7

In memoriam: Patrick De Spiegelaere 8

Douglas De Coninck: getuigenis van een journalist-terrorist 9

SCHEEF BEKEKEN 7

MENSEN ACHTER HET NIEUWS

Geert Stadeus, baas van *Snoecks* 10

Dirk Van den Bogaert, pionier van VTM 11

TECHNO 12

GEZONDHEID 13

ICONEN VAN DE VLAAMSE JOURNALISTIEK

Jacqueline Goossens: 'New York maakte van me een stoute brok' 14-15-16

RAAD VOOR DE JOURNALISTIEK

Geert De Backer c/ *Het Nieuwsblad* 17

Guido Joris c/ *Het Belang van Limburg* 17

DE DEADLINE VOORBIJ

Dirk Musschoot: 'Woorden wikken' 18

ONDER EMBARGO 19

Begrotingsminister Freya Van den Bossche maakt zo te zien indruk op de pers bij haar aankomst op de superministerraad van half maart in Leuven. (Foto Didier Lebrun / PhotoNews)

De Journalist

MAGAZINE VAN DE
VLAAMSE VERENIGING VAN
JOURNALISTEN (VVJ)

COÖRDINATIE

Pol DELTOUR
pol.deltour@journalist.be

VASTE MEDEWERKERS

Jan BACKX
Ivan DECLERCQ
Marleen SLUYDTS
Johan VAN CUTSEM
Luc VANHEERENTALS
Mark VLAEMINCK
PHOTO NEWS
ZAK

REDACTIESECRETARIAAT

Résidence Palace
Blok C - Lokaal 2232
Wetstraat 155 - 1040 Brussel
Tel. 02/235.22.70
Fax 02/235.22.72
info@journalist.be
www.journalist.be

ABONNEMENTEN

Lisbeth MOONS
Zie adres hierboven
lisbeth.moons@journalist.be

RECLAMEREGIE

Lisbeth MOONS
Zie adres hierboven
lisbeth.moons@journalist.be

LAYOUT EN DRUK

Drukkerij Deman NV
Nijverheidslaan 5
8970 Poperinge
Tel. 057/33 67 21
Fax 057/33 40 18

Uit de VVJ

ALLES KAN BETER

De inkt waarmee de wet op het bronnengeheim is geschreven, is amper droog, of we moeten ons alwéér schrap zetten tegen overijverige magistraten die het op onze vertrouwelijke bronnen hebben gemunt. Het is een wet waar heel het buitenland jaloers op is, omdat ze journalisten een verregaand recht geeft om te zwijgen over hun bronnen – uitzonderingen niet te na gesproken. En zie, blijkbaar hebben sommigen bij justitie de regeling niet al te goed verteerd. Wat anders te denken van een Brugse onderzoeksrechter die collega Douglas De Coninck in verdenking stelt voor bendevoering en aanslagen?

Nu weten ook wij dat onze achtbare collega geen onbeschreven blad is. Maar als Douglas weigert om zijn bronnen bij de actiegroep De Stoete Ostendenoare bekend te maken en de onderzoeksrechter stelt hem prompt in verdenking, dan kunnen we moeilijk anders dan spreken van een dreigement, drukking of zelfs represaille. Als een journalist durft zwijgen over z'n bronnen, krijgt hij dus langs een omweg wel de rekening gepresenteerd. Alles kan dus beter, en de AVBB zal het incident dan ook op de gepaste gerechtelijke en politieke fora aan de orde brengen.

Van een heel andere orde is wat acht West-Vlaamse freelance medewerkers van *Het Laatste Nieuws* de voorbije weken is overkomen. Zij zijn – soms na decennia trouwe dienst – bedankt voor bewezen diensten, in essentie omdat anderen het werk tegen lagere prijzen kunnen doen. Daarbij is voorwaar zelfs sprake geweest van een fotovergoeding van nog 6 euro per stuk – geloof het of niet.

Het vormt het zoveelste bewijs van een sluipend proces: redacties doen almaar meer een beroep op losse medewerkers die *nog* goedkoper zijn. Het resultaat is een neerwaartse spiraal van dumpingprijzen in de Vlaamse mediasector. In geen enkele andere bedrijfstak zouden we zo iets tolereren, bij ons kan het blijkbaar allemaal. Vandaar, geachte minister Bourgeois, nogmaals volgende dringende oproep: koppel de steun aan de Vlaamse pers aan bindende kwaliteitseisen, ondermeer op het stuk van vergoeding. De journalisten zouden er u dankbaar voor zijn.

Marc Van de Looverbosch

Foto: Johan Van Cutsem

HET LAATSTE NIEUWS ZUCHT ONDER CLAIMS UIT HET PELETON

Pol Deltour

“De juridische vraag is: kon Het Laatste Nieuws, met wat ze in januari wisten, schrijven wat ze toen hebben geschreven over dopingverwickelingen bij wielploeg QuickStep? Tot nader order gaan we ervan uit dat de krant dit kon.”

Dat standpunt verdedigde raadsman Geert Glas van *Het Laatste Nieuws* bij de aanvang van het proces dat QuickStepmanager Patrick Lefevere en sportarts Yvan Vanmol aanspanden tegen de krant. De aanleiding is gekend: een reeks beklivende aantijgingen over doping- en ander verboden middelengebruik, in hoofdzaak opgehangen aan anonieme getuigen en op tekst gezet door sportverslaggever Maarten Michielssens (25).

Michielssens is dan ook de eerste gedaagde op het proces, maar niet de enige. Ook de hoofdredacteurs Paul Daenen en Frank Depoorter, uitgever Christian Van Thillo en moederbedrijf De Persgroep Publishing moeten zich verantwoorden. Met dat laatste willen Lefevere & Co. zich ervan verzekeren dat de sommen die ze als schade-loosstelling vragen ook effectief zullen worden betaald.

Want die sommen zijn niet min. 20,5 miljoen euro vraagt Lefevere zelf, verdeeld over 3 miljoen morele schade en 17,5 miljoen materiële schade door het wegvallen van een lucratievere Zwitserse sponsor. Sportarts Vanmol eist 2,1 miljoen euro. Daar komen straks ook nog de schadeclaims bij van het dertigtal renners van de QuickStep-Innergeticsploeg, die zich ook al in hun eer en goede naam voelen aangetast.

Niet dat Belgische rechtscollages de gewoonte hebben om dergelijke sommen ook toe te staan. De tijd dat systematisch een symbolische frank schadevergoeding werd toegekend, ligt weliswaar achter ons, maar hoger dan 25.000 euro ging een rechtbank tot dusver niet. Toch is het niet uitgesloten dat de grens straks opnieuw – en fors – wordt verlegd.

Bewijslast

Vanuit algemeen-journalistiek standpunt is het in elk ge-

Verslaggever Maarten Michielssens van HLN zit in het oog van een gerechtelijke storm. (Foto Peter De Voecht / PhotoNews)

met de sportredactie van HLN in het kader van de synergie-operatie ‘De Persgroep Publishing’. Vandeweghe noemde Michielssens ondermeer een “vooringenomen beginneling”, die een “tsunami van loze, halve, gefabriceerde en gedateerde beschuldigingen” had gelanceerd. Bij de Raad voor de Journalistiek diende Hans Vandeweghe ook nog een klacht in tegen Michielssens en HLN, omdat ze hem er op zeker moment van beticht hadden informatie over met name sportarts Vanmol “verdrongen en verkeerd geïnterpreteerd” te hebben.

Intussen liet ook de hoofdredactie van HLN met zoveel woorden verstaan dat er wel wat mangelde aan de artikelenreeks van Michielssens. “Ik aanvaard een deel van de kritiek”, zei Jaak Smeets in *Knack*. “Als je als krant zo hard uithaalt, dan moet de bewijslast inderdaad zwaarder wegen.” Jaak Smeets en Paul Daenen lieten intussen evenwel ook verstaan dat de journalist niét ontslagen wordt. “Als er fouten gemaakt zijn, is dat van hoog tot laag. Laat ons dus met zijn allen conclusies trekken voor de toekomst”, zo sprak het duo Daenen-Smeets onlangs een personeelsvergadering in Kobbegem toe.

Wat rechter Alfred Vanwinsen erover denkt, weten we als het een beetje meezit volgend jaar. De pleidooien in deze rechtszaak zijn pas gepland in de lente van 2008.

HET LAATSTE NIEUWS HERSCHIKT REGIOREDACTIES

Acht West-Vlaamse freelance medewerkers van *Het Laatste Nieuws* hebben van de hoofdredactie te horen gekregen dat ze bedankt worden voor bewezen diensten. De ingreep kadert in een versterking van de regionale berichtgeving van de krant, ondermeer door de inzet van een paar extra vaste journalisten. Tegelijk wordt de rol van het persbureau *Jan Verbeke Producties*, dat nu al voor HLN de regioberichtgeving over de westkant van de provincie verzorgt, uitgebreid tot de oostkust.

Wat de freelancers betreft met wie nog zal worden samengewerkt, blijkt HLN te rekenen op een forse vermindering van de vergoedingen. Daarbij is vanuit Kobbegem zelfs een fotovergoeding van “vijf euro of nog minder” naar voren geschoven. Voor de VVJ gaat het om een vergoedingsniveau “waarvoor gewoonweg geen woorden bestaan”. Met de verantwoordelijke personen en instanties wil de VVJ nagaan hoe de rechten van alle betrokkenen maximaal kunnen worden gevrijwaard. (PD)

KLACHTEN OVER SCHENDING VAN DE PRIVACY IN DE LIFT

Pol Deltour

De Raad voor de Journalistiek kreeg in 2006 beduidend meer klachten te verwerken dan in de voorgaande jaren: 42 in het totaal, of een stijging met 50 procent. De onzorgvuldigheid van sommige berichtgeving blijft het grootste pijnpunt, maar klachten wegens schending van de privacy staan met stip op nummer 2. Dat blijkt uit het jaarverslag van de Raad, dat opas is vrijgegeven.

Iets meer dan de helft van de klachten is ingediend door 'gewone burgers', de rest komt van publieke figuren (9 klachten), parketten (3) en rechtspersonen. Zoals vorige jaren, zijn vooral kranten en televisiezenders het doelwit van de klachten. Het laatste wordt vanzelfsprekend in de hand gewerkt doordat nu ook de VRT volwaardig deelneemt aan de werking van de Raad voor de Journalistiek.

29 klachten hadden betrekking op 'onzorgvuldige berichtgeving', en nog 2 andere op 'laster en eerroof'. Met 14 klachten – 10 meer dan vorig jaar – is ook de schending van de privacy almaar vaker een bron van ongenoegen. Volgens ombudsman Flip Voets "is het publiek ongetwijfeld gevoeliger geworden voor die problematiek, terwijl de media onder een toenemende druk staan om met beelden en persoonsgegevens uit te pakken." Andere stenen des aanstoots zijn het niet respecteren van afspraken (5 klachten), undercoverjour-

nalistiek (3) en belangenvermenging (2).

In totaal werden in 2006 42 dossiers afgesloten, meer dan het dubbele van het jaar voordien en dus even veel als er nieuwe klachten binnen kwamen vorig jaar. Van een achterstand is dan ook geen sprake.

Veel klachten werden opnieuw minnelijk afgehandeld, 11 om precies te zijn. In 6 dossiers werd een regeling bereikt door het aanbieden van excuses door de redactie of de journalist. In 5 zaken kon de klagende partij genoegen nemen met de publicatie van een nieuw artikel of interview.

Alles wijst er trouwens op dat er voor geschillen rond journalistiek meer een beroep wordt gedaan op de Raad voor de Journalistiek dan op de justitie. Uit een rondvraag bij Vlaamse mediabedrijven leidt Flip Voets af dat er in 2006 twintig tot vijfentwintig nieuwe rechtszaken (schadeclaims en strafklachten) werden ingeleid die betrekking hadden op een journalistiek product.

18 dossiers werden afgerond met een formele beslissing van de Raad. De Raad beantwoordde verder een honderdtal louter informatieve vragen over journalistieke beroepsethiek – ondermeer van journalisten zelf. Tot slot werden nog twee algemene richtlijnen opgesteld: een over beeldbewerking en een andere over financiële berichtgeving.

www.rvdj.be

uit het jaarverslag 2006 van de Raad voor de Journalistiek

AANDACHT VOOR NAZORG, RUIMHARTIG CORRIGEREN

Flip Voets
Ombudsman en secretaris-generaal

Wat de mening van de Raad is over de concrete zaken die ter beoordeling worden voorgelegd, valt te lezen in de beslissingen die op de website zijn gepubliceerd. Goed om weten is dat tot op heden alle uitspraken in consensus tot stand zijn gekomen, en dat alle leden van de Raad zich dus telkens bij de uitspraak hebben kunnen aansluiten. Tot minderheidsstandpunten, een mogelijkheid waarin door het werkingsreglement wordt voorzien, is het niet gekomen. Het is dus zeker niet verkeerd om te stellen dat de uitspraken van de Raad voor de Journalistiek de mening van de hele beroepsgroep weergeven.

Positief is eveneens dat geen enkele van de beslissingen 'bij verstek' is genomen. Bij de behandeling van de klachten zijn alle betrokken journalisten en redacties steeds ingegaan op onze vraag om schriftelijk een standpunt in te nemen en dit ook mondeling te komen toelichten op de hoorzitting. Dat mediamensen een deel van hun druk bezette tijd hebben gespenseerd om aan de Raad toelichting te komen verschaffen, verdient waardering. Hun toelichting heeft er ongetwijfeld ook toe bijgedragen dat de Raad op een evenwichtige manier tot een beslissing kon komen.

Kan de instroom bij de Raad voor de Journalistiek worden vermindert? Zorgvuldige journalistiek is natuurlijk de manier bij uitstek om een negatieve beslissing te voorkomen. Toch kan een betere aanpak van het publiek – lezers, luisteraars, kijkers – daar ook toe bijdragen. De ervaring van 2006, en ook die van de voorgaande jaren, laat ons toe om in dat verband alvast twee conclusies te trekken.

Een artikel is niet af als het gedrukt is, een programma is niet voorbij als het is uitgezonden. Meerdere klachten bij de Raad hebben ongetwijfeld ook te maken met een gebrekkige nazorg ten aanzien van het publiek. Nogal wat klagers hebben tijdens de procedure voor de Raad hun ongenoegen geuit over de manier waarop hun reactie door de redactie behandeld werd. Redacties hebben er alle belang bij aandacht te besteden aan het opvolgen van de reacties, maar daar blijkt het wel eens mis te lopen. Mails en brieven gaan verloren of krijgen een nietszeggend standaardantwoord, telefoons worden afgehaspeld of botweg dichtgeklapt. Veel irritatie is hieraan te wijten, en zoiets maakt het oorspronkelijke probleem er alleen maar erger op. Alle begrip voor het feit dat journalisten soms onder tijdsdruk staan natuurlijk, maar het moet mogelijk zijn om hierover intern betere afspraken te maken of, als ze er zijn, ze beter na te komen.

Hier en daar bestaat nog weerstand tegen het spontaan rechtzetten van vaak kleinere onzorgvuldigheden. Maar wat voor de buitenwereld een detail kan lijken, is voor de betrokkene soms van wezenlijk belang. We pleiten daarom voor een ruimhartig gebruik van technieken van rechtzetting zoals sommige media ze al hebben ingevoerd, in een speciaal daarvoor bestemde rubriek bijvoorbeeld. Fouten uit eigen beweging corrigeren, betekent niet dat een journalist zich zwak opstelt. Het versterkt integendeel zijn geloofwaardigheid. En het kan ongetwijfeld ook een aantal klachten bij de Raad voor de Journalistiek voorkomen.

2007 wordt voor de traditionele nieuwsmedia het jaar van de Synergie. Zowel bij De Persgroep als bij Corelio is redactionele integratie het ordewoord (zie D) van januari). En ook in de omroepsector is het verzamelen geblazen. Na de verkiezingen van 10 juni 2007 gaat bij de VRT het grote crossmediale project van start, waarbij radio-, tv- en online-redacties in elkaar worden geschoven.

De Vlaamse mediadirecties hebben ongetwijfeld argumenten voor al die samentrekkingen. Maar het markteconomische discours verdringt opvallend snel een reeks andere overwegingen naar de achtergrond. Hoe zit het met de bezetting van de betrokken redacties, en gaat het hier niet om kille saneringsoperaties? Wat met de arbeidsvoorwaarden van de betrokken journalisten, hun auteursrechten, hun mogelijkheden tot bijscholing? En staan we tot slot niet voor een serieuze verschroming van het nieuwsaanbod in Vlaanderen, een streep door het pluralisme in de pers – een bekommernis waar redactiestatuten kunnen op inspelen.

In dit nummer antwoordt Pieter Knapen, de algemeen hoofdredacteur van de VRT-Nieuwsdienst, op de vragen.

HET NIEUWSPROJECT VAN DE VRT

Pieter Knapen

Algemeen hoofdredacteur VRT-Nieuwsdienst

Het nieuwsproject van de VRT is in 2004 geboren uit de vraag hoe de bestaande radio-, tv- en online-redactie 'zinvol zouden kunnen samenwerken'. Gaandeweg zijn we beland bij een geïntegreerde redactie, waarmee we twee dingen beogen: enerzijds de dingen die we nu al doen nog beter doen, en anderzijds – met dezelfde mensen en middelen – nieuwe dingen doen, of noem het bijkomend aanbod creëren.

Om dat te realiseren hebben we een nieuwe organisatie nodig, nieuwe geïntegreerde en gedigitaliseerde technologische platformen, en ten slotte ook een nieuwe werkvloer die de samenwerking en integratie fysiek mogelijk maakt.

Pieter Knapen (Foto Koen Blanckaert / PhotoNews)

De geïntegreerde nieuwsredactie behoudt haar redactionele onafhankelijkheid binnen de VRT. Die onafhankelijkheid wordt gegarandeerd door het redactiestatuut en de deontologische code, waarin de rechten en de plichten van de redactie, de journalisten en journalistieke medewerkers zijn vastgelegd. Redactiestatuut en deontologische code wijzigen niet.

De redactionele lijn wordt bepaald door het college van hoofdredacteurs. Deze algemeen hoofdredacteur en vier hoofdredacteurs waarborgen tegelijk de redactionele onafhankelijkheid. Programmaconcepten en formats van nieuws- en duidingsprogramma's worden bepaald in overleg tussen de radio- en tv-netten (die onder de directie Media vallen) en de nieuwsdienst (die als intern productiehuis valt onder de directie Productie).

Besparingen waren nooit het uitgangspunt van het nieuwsproject, wat niet belet dat we efficiënter willen gaan werken. Samenwerking en efficiëntiewinst zijn het meest mogelijk bij het begin van het productieproces: bij de nieuwsgaring, het checken van het nieuws en het verwerken van die items tot basisberichtgeving.

Een stap verder, bij de uitwerking en productie van een item voor een bepaald medium (radio, tv, online, teletekst) wegen de specifieke vereisten van het betrokken medium meer door en vermindert de efficiëntiewinst. Er komt dus vooral samenwerking en synergie bij het begin van het nieuwsproces, en mediumspe-

cificiteit aan het einde. Zo garanderen we dat we kwalitatief goed radio-, tv- en online-nieuws blijven maken.

3 nieuwslagen

Het nieuwsaanbod is en blijft gelaagd: er zijn de feiten, er is duiding en er is opiniëring. Ook daarmee houden we rekening in de nieuwe organisatie. De mogelijkheden tot synergie zijn het grootst op de eerste laag, dat is bij het continue nieuwsaanbod, omdat daar de productieprocessen van radio, tv en online het meest op elkaar aansluiten. Dat is veel minder het geval bij wekelijkse duidingsprogramma's, die een eigen productieritme vereisen. Bij programma's als *Koppen*, *Panorama* en *De Zevende Dag* zijn er dus minder moge-

lijkheden tot samenwerking en synergie. Dat betekent weliswaar niet dat bijvoorbeeld radiojournalisten niet meer zouden kunnen optreden in *De Zevende Dag*, integendeel zelfs.

Samengevat, de samenwerking wordt het grootst bij de programma's die nauw aansluiten bij de continue nieuwsstroom: radionieuws, het *Journal*, *vrtnieuws.net*, teletekst, nieuwsmagazines op Radio 1 (*Voor De Dag*, *Lopende Zaken* en *De Wandelgangen*) en tenslotte ook *Terzake*, al staat dat laatste – met één uitzending per dag – al weer iets verder af van de continue nieuwsstroom.

Zoals hoger gezegd willen we efficiënte nieuwsgaring en -productie combineren met kwalitatief hoogstaande programma's en producten op radio, tv, internet, mobiele platformen en teletekst. Daarom brengen we nieuwsgaring en -productie onder in een Verslaggevings- en Productieredactie, die onder leiding staat van hoofdredacteur Jos Bouveroux. Die redactie zal werken voor de nieuwsuitzendingen op alle media en voor de infomagazines op Radio 1.

Om anderzijds rekening te houden met de specifieke vereisten van de diverse media, brengen we de eindredactie voor de diverse media onder in de Redactie Nieuwsuitzendingen onder leiding van hoofdredacteur Wim Willems. Binnen zijn redactie komt een specifieke eindredactie voor radio, tv en online, en streven we verder ook naar meer differentiëring tussen de radio- en tv-netten onderling.

Op de tweede laag – de duiding – brengen we de radiomagazines op Radio 1 en *Terzake* op Canvas bijeen onder leiding van hoofdredacteur Siegfried Bracke. Qua missie en doelgroepen sluiten de betrokken programma's nauw op elkaar aan. Tegelijk kunnen we – door de programma's goed op elkaar af te stemmen – vermijden om eenheidsworst te maken op de diverse media. Eenheidsworst kan een risico zijn van synergie en samenwerking, al zijn we van het tegenovergestelde overtuigd. Hoe meer je samenwerkt, hoe beter je diverse programma's kunt differentiëren.

Op de derde laag gaan we nog meer in helikopterzicht, met ofwel opiniërende programma's ofwel duidingsprogramma's op wat langere termijn. Die programma's vergen een eigen invalshoek. De mogelijkheden tot synergie en samenwerking zijn er minder groot, al willen we specialisten en experts uit eigen huis – meer nog dan nu – aan bod laten komen en uitspelen in alle nieuws- en informatieprogramma's op alle media. De duidingsprogramma's, politieke programma's en projecten (zoals rond de federale verkiezingen) komen onder leiding van hoofdredacteur Kris Hoflack.

Eenheidsworst kan een risico zijn van synergie en samenwerking, al zijn we van het tegenovergestelde overtuigd. Hoe meer je samenwerkt, hoe beter je diverse programma's kunt differentiëren.

Primeurs

De nieuwe organisatie houdt dus enerzijds rekening met synergie en efficiëntie, en anderzijds met de eigenheid van programma's en (eind)redacties.

Op het eerste gezicht lijkt de nieuwe structuur ingewikkeld, omdat ze niet langer gebouwd is op de klassieke indeling tussen de media (radio, tv, online). Ze is gebouwd op een model van nieuwsgaring en -productie enerzijds en nieuwsuitzending anderzijds en houdt rekening met de gelaagdheid van het aanbod. Die structuur maakt samenwerking veel makkelijker dan nu het geval is. Bovendien gaat het om één grote nieuwsredactie en niet om vier aparte deelredacties. Er staan geen muren tussen

de deelredacties, integendeel. Flexibiliteit en interne mobiliteit worden groter en makkelijker dan nu.

Binnen die eengemaakte redactie zal ook geen interne concurrentie rond primeurs bestaan. Het uitgangspunt is dat we geen nieuws achterhouden voor een bepaald programma, maar het meteen uitzenden via de meest geëigende media en kanalen. Dat betekent evenwel niet dat we bepaalde items of verhalen niet extra kunnen uitspelen in bepaalde programma's, zoals *Koppen of Panorama*. Maar nieuwsfeiten zullen meteen via internet, radio of tv verspreid worden. Dat biedt dan meteen ook de mogelijkheid om het betrokken programma te *teasen* en onder de aandacht te brengen.

Bij dat alles blijven de arbeidsvoorwaarden van de betrokken medewerkers onveranderd, al komen ze in een nieuwe structuur terecht, met nieuwe collega's en nieuwe productieplatformen. Een duidelijk voorbeeld hiervan is – na de digitalisering van radio en online enkele jaren geleden – de digitalisering van tv, waarbij journalisten en journalistieke medewerkers in welomschreven omstandigheden en geleidelijk aan zelf zullen gaan monteren.

Nog even dit. Dat het college van hoofdredacteurs exclusief mannelijk is, is een feit. Ter verdediging geldt dat vier van de vijf hoofdredacteurs al hoofdredacteur waren, en er was geen enkele reden om hen niet op te nemen in het nieuwe college, integendeel. De enige nieuwkomer is Siegfried Bracke, die gezien zijn ervaring met duiding op radio (10 jaar) en tv (15 jaar) de geknipte figuur was en is om de Redactie Nieuwsinformatieprogramma's te leiden.

Anderzijds blijft Brigitte Vermeersch – die het nieuwsproject leidt sinds begin 2005 – haar rol ten volle spelen. Maar hoe dan ook is het een aandachtspunt om – bij de verdere uitbouw van de redactie – op het niveau van redactie- en productiecoördinatoren en eindredactie, oog te hebben voor meer diversiteit in het VRT-nieuwshuis.

S C H E E F B E K E K E N

« Journalisten zijn de dwangarbeiders van de democratie. »

Karl van den Broeck in *Knack* van 28 februari 2007

« De moord op de Oostendse scholier Bart B. was geen nieuws. Ze tekent het leven van zijn beminde en zijn vrienden, maar voor mij en een paar miljard anderen verklaart of betekent deze privé-catastrofe volstrekt niets. De berichtgeving over deze moord bevatte nauwelijks informatieve waarde. Ze hoorde thuis in de categorie rendabel entertainment. »

Frank Albers op zijn weblog <http://frankalbers.blogspot.com>

« De ramp met de Herald was de eerste keer dat ik rampjournalistiek meemaakte. De Belgische pers was nog relatief kalm en sereen, maar de Britse reporters vlogen erin. De Belgische pers heeft die stap na de Herald ook gezet, we hebben die Britse houding hier ondertussen overgenomen. »

Els Cleemput, vroeger verslaggever van *Het Belang van Limburg* en nu perswoordvoerder van de Federale Politie, in *Hbvl* van 6 maart 2007

« A part leurs interprétations différentes des réalités belges, les médias du Nord et du Sud du pays se distinguent d'une autre façon. La presse flamande est de plus en plus infectée par le même appétit de sensation qui marque les tabloids anglo-saxons. La presse francophone se montre plus respectueuse. On ne peut que se réjouir de cette attitude. »

Jan De Troyer, directeur-hoofdredacteur van *TV-Brussel*, in *La Libre Belgique* van 16 maart 2007

« We worden apathisch en dat is een groot gevaar. Daarom zie je in mijn werk hoe langer hoe minder sensatie: geen gruwel, geen bloedige taferelen, geen stervende mensen, geen kommer en kwel. Van de tsunami in december 2004 herinner ik mij de naakte lijken die al drie dagen op het strand lagen. Stel je voor dat het je kind of je moeder is. Ik vind dat zo respectloos, walgelijk zelfs. Ik toon niet de miserie, ik toon de mens. »

Lieve Blancquaert in *De Standaard* van 24 februari 2007

« *Het Laatste Nieuws* als sponsor van mijn wielerploeg? Nooit! Ik kan nooit samenwerken met een partij die deontologisch niet tot aan mijn knieën reikt. »

Patrick Lefevere in *Gazet van Antwerpen* van 10 maart 2007

« Een heel interessante foto. Alleen jammer dat hij niet klopt. »

De Libanese 'oorlogstoeristen' die figureren op de *World Press Photo* 2006 waren zelf slachtoffer van het getoonde bombardement en hekelen (in *De Morgen* van 17 februari 2007) de sfeer die uit de foto blijkt (zo was de 'rode sportwagen' in feite een Coopertje)

« Dat steeds meer internetgebruikers zelf content aanleveren, is absoluut de toekomst. Maar er zijn grenzen aan mijn utopisme. Ik heb nog geen burgerjournalistiek gezien die in de buurt komt van wat je in de huidige pers vindt. »

Jimmy Wales, de oprichter van *Wikipedia*, in *Knack* van 21 februari 2007

HET PAARD VAN PATRICK

Frank Schlömer

Patrick De Spiegelaere 1961 - 2007
(Foto Peter Maenhoudt)

Duizenden foto's heeft Patrick De Spiegelaere gemaakt en bij een paar tientallen was ik via interviews en reportages zelf betrokken. Daarbij is er een die in mijn geheugen gegrift staat en die ik dus in alle subjectiviteit zijn mooiste vind. Hij kwam tot stand in Praag, in november 1989 in volle Fluwelen Revolutie, waar we toen samen een week voor *De Morgen* waren. Collega's waren we al, maar in die Praagse massa zijn we ook goede maten geworden.

Mijn toenmalige hoofdredacteur, Paul Goossens, hoefde mij geen twee keer te zeggen dat ik vliegensvlug naar de oevers van de Moldau moest. "En neem Spiegel mee, dan hoef je zelf niet heel de tijd te rijden." 'Spiegel', zo noemden we Patrick op de krant. Patrick had nog maar pas lucht gekregen van het plan of hij kwam al aangestormd met zijn toestellen en 20 kilometer pellicule-

voorraad. "Ga jij vlug bij Joke achter geld, ik versier een redactieauto en we zijn weg." Hij luisterde nauwelijks toen ik hem nariep: "Hey, zo gaat dat niet, de ambassadebonzen zullen ons voor een pakje deviezen eerst een visum moeten verkopen, anders komen we er gewoon niet in." Patrick's oordeel was snel en ik kon het helemaal beamen: "De klootzakken". Visum op zak scheurden we met 160 per uur over West-Duitse autowegen richting Praag. Neen, ik moest zelf niet rijden, omdat gewoon niemand ooit mocht rijden met een auto waar Patrick ook in zat. Twee keer waren we gestopt voor een plas en een koffie. Spiegel: "Vraag er in een kartonnen beker, dan kunnen we drinken tijdens het rijden."

In Praag was er natuurlijk geen hotelkamer vrij, maar ik wist dat een 10-dollarbiljet wonderen verrichtte in het systeem van de communistische kameraden. Het werd maar een half wonder deze keer, we kregen immers maar één kamer en in de lift begonnen we al grappen te maken over het slapen in hetzelfde bed. Maar goed, als de krant en de revolutie daarmee gediend waren, wilden we dat nog wel doen. We hebben het een hele week gedaan en als ik er nu, al die jaren later, aan terugdenk, hoor ik nog altijd die aanstekelijke lach van Patrick op onze kamer.

Die ene avond is die bewuste foto er dan gekomen. Het ruitersstandbeeld van de mythische koning Wenceslas staat op het plein waaraan

hij zijn naam heeft gegeven en waar de Pragenaars altijd alles doen: flaneren, feestvieren, betogen, revoluties maken. De student Jan Palach heeft zich daar uit protest tegen de Sovjetinvasie (1968) in brand gestoken en toen wij er in 1989 waren, stonden ze daar met honderdduizenden om hun onbloedige revolutie te maken. Buitenlandse tv-stations hadden er hun mobiele studio's gezet en hun schijnwerpers projecteerden het paard van Wenceslas reuzengroot tegen de gevels met de balkons waar Vaclav Havel toespraken hield. Ik had het nog niet gezien, maar Patrick wel, omdat hij gewoon altijd dingen zag die ons, gewone journalisten, ontgingen. Het oog van Patrick, dat was zijn waarmerk. Zijn duurste camera was waardeloos zonder dit oog. Daar, die avond in Praag is het paard van Wenceslas voor mij het paard van Patrick geworden. Dat is het telkens opnieuw als ik weer eens in de stad ben, en altijd weer hoor ik dan die lach van hem. Patrick heeft zijn bekende foto trouwens op krantenformaat vergroot voor mij, en hij hangt nu ingekaderd aan een muur in mijn huis. Hij zal daar altijd blijven hangen, altijd.

(Foto: Patrick De Spiegelaere)

DE KLOOF TUSSEN (BRONNEN)WET EN REALITEIT

Douglas De Coninck

We hadden niet echt het gevoel een stap verder te geraken.

- "Mijnheer De Coninck, ik ondervraag u niet als journalist."
- "Ik ben journalist."
- "U hebt gehandeld als privé-persoon."
- "Nee, als journalist."

Een grap, dacht ik nog steeds, toen ik na het verlaten van het kabinet van de Brugse onderzoeksrechter Paul Gevaert de tekst herlas. Ik bleek officieel in verdenking gesteld te worden: *"Te Oostende in de nacht van 16 op 17 januari 2005 als dader het standbeeld van Koning Boudewijn op de Albert I-Promenade te hebben vernield. Deel uitgemakt te hebben van een vereniging met het oogmerk een aanslag te plegen op personen of op eigendommen. De aanstoker te zijn geweest tot een vereniging met het oogmerk om een aanslag te plegen op personen of op eigendommen."*

In april 2005 interviewde ik voor *De Morgen* een lid van de actiegroep De Stoete Ostendenoare. Die haalde het nieuws met het afzagen van de hand van een standbeeld rond Leopold II. De martelpraktijk van het afhakken van handen bij slaven in Congo, weet u nog? De groep pleegde daarna nog een paar 'aanslagen', telkens tegen monumenten. Op geen enkel moment werd, bij mijn weten, iemands fysieke integriteit bedreigd.

In oktober 2006 kwamen twee speurders naar Brussel die me vroegen: "Wie zijn die gasten?" Tja. Het had me een hoop moeite gekost om die ene man op te sporen en zijn vertrouwen te winnen. Juist om situaties als deze wettelijk te omkaderen hebben we sinds 2005 de wet op de bescherming van het journalistieke bronnengeheim. "Het gaat mij helemaal niet om uw bronnengeheim", zei de onderzoeksrechter nu. "Het gaat er mij om dat u op 1 mei 2005 in Gent een prijs in ontvangst bent gaan nemen namens De Stoete Ostendenoare." Nee, zei ik nog eens: "Als journalist." Hij weer: "Als privé-persoon."

Ik werd inderdaad kort na dat interview gecontacteerd door een organisatie die zich De Republikeinse Kring noemde. Ze wou de actiegroep eren met een prijs. Aangezien de leden zich niet in het openbaar kunnen vertonen en alleen ik ze wist wonen, kwamen ze bij mij terecht.

De vraag is me nu al een paar keer gesteld: "Was dat wel zo verstandig? Ging je daar niet over de grens?" Misschien wel, misschien niet. Maar belangrijker: hoe zou het komen dat het mij na een week lukte om die kerel op te sporen en dat het gerecht na drie jaar nog steeds zoekende is? Hoe komt het dat journalisten er de voorbije jaren anders (of sneller) dan justitie in slaagden contacten te leggen met het ALF, internetpedofielen, vernielers van flitspalen en Osama bin Laden? Ik ken alleen mijn eigen bescheiden recept: de juiste

milieus frequenteren, wat praten, proberen vertrouwen te winnen en – ja – nu en dan instemmen met een paar minder aangename voorwaarden. Het is me in elk geval nog nooit gelukt om iemand vanuit de illegaliteit aan de praat te krijgen met behulp van een megafoon.

Op 1 mei 2005, in dat zaaltje in Gent, hoopte ik een ander lid van de groep te kunnen ontmoeten (hij kwam niet opdagen). En het was nu ook niet echt het podium van het Sportpaleis, waar ik op stond. De organisatoren meldden op hun website: "De opkomst was vrij laag, een twintigtal mensen." Het was, met alle respect, een marginaal clubje. Maar wel het soort clubjes dat je moet frequenteren, wil je kunnen berichten over wat deze lui doen.

Allemaal lulkoek, vindt de onderzoeksrechter. Gij, schermend met uw wet op het bronnengeheim, weigert mij te zeggen wie achter die actiegroep schuilgaat? Wel, dan beticht ik u ervan zelf die actiegroep te zijn!

Dit is de essentie. Al wie als journalist nog eens een camera of een microfoon richt op een door justitie gezochte persoon en zich achteraf beroept op zijn bronnengeheim, riskeert de beklagenbank. Onderzoeksrechter Gevaert weet zéér goed dat ik met die actiegroep niks te maken heb. Hij gaf dat toe, woordelijk, in het bijzijn van Pol Deltour.

Pagina uit *De Morgen* van 16 april 2005 waarin Douglas De Coninck (nu bij Humo) relaas doet over de Stoete Ostendenoare

De Stoete Ostendenoare, waar ik dus mogelijk zelfs de 'leider' van zou zijn, pleegde drie feiten, telkens in Oostende. Het eerste op 18 april 2004

(standbeeld Leopold II), het tweede op 21 juli 2005 (graf James Ensor) en het derde in de nacht van 16 op 17 januari 2005 (standbeeld Boudewijn). Waarom stelt men me niet in verdenking voor de eerste twee feiten en enkel voor het derde? Ik heb het mezelf zitten afvragen. Ik denk dat ik de reden ken.

In de avond van 18 april 2004 zat ik in Aarlen voor het proces-Dutroux, waar de volgende dag Sabine Dardenne zou komen getuigen. Op 21 juli 2004, dat weet ik nog goed, liep ik met mijn dochter rond op het feest in het Warandepark in Brussel. Wat met de nacht van 16 op 17 januari 2005? Een nooit gewist want bijzonder sms'je maakte veel duidelijk. Ik kan me nog heel precies herinneren wat ik aan het te doen was toen ik het ontving. Ik zat aan de kaasfondue bij mijn broer. Hij woont in Oostende, een paar honderden meters verwijderd van dat standbeeld. Ik heb die avond gebeld, sms'jes verstuurd. Die communicaties moeten via een zendmast in de buurt van de Zeedijk zijn gelopen.

Hoe konden de speurders weten dat ik die twee avonden niet en die ene wél in Oostende zat?

De bronnenwet verbiedt magistraten om in de gsm-geheugens van journalisten te kijken. Ik vrees dat de kloof tussen wet en realiteit groter is dan we dachten.

EEN JOURNALIST MET EEN INKTVLEK IN ZIJN NAAM

Mark Vlaeminck

Geert Stadeus met de cover van *Snoecks 2007*:
meer dan sexy glamour. (Foto Maitrise)

"Als het voor een maandblad al een hele opgave is om actueel te zijn, dan begrijp je dat het voor een publicatie als *Snoecks* helemaal niet gemakkelijk is om ieder jaar opnieuw een uitgave te plannen die pas twaalf maanden later bij de lezer komt." Aan het woord is de hoofdredacteur van het populaire jaarboek, journalist Geert Stadeus (42). *Snoecks*, dat bij een groot publiek vooral bekend is om zijn erotische foto's van schaars of helemaal niet geklede knappe vrouwen, noemt zichzelf "het beste jaarboek van België". Maar de inhoud is meer dan sexy glamour. "Waar *Snoecks* voor staat", zegt Stadeus, "is een goede mix van de elementen die we expliciet op de cover vermelden: literatuur, kunst, reportages, fotografie, architectuur en design."

Courant kun je de naam Stadeus bezwaarlijk noemen. Peeters en Janssens komen vaker voor. In het geval van Geert Stadeus, een hoofdredacteur die teksten moet corrigeren, is de eigen familienaam dan nog het resultaat van een schrijffout. "Eigenlijk moest het Stadius zijn", zegt hij, "maar op de burgerlijke stand van Laarne heeft een klerk

ooit eens een inktvlek gemaakt op een of andere akte en sindsdien werd de naam daar foutief als Stadeus gespeld. Met een 'e' in plaats van een 'i'. Daaraan zie je maar dat iedere letter belangrijk is, en niet alleen in de geschreven pers."

Snoecks is niet Stadeus' eerste journalistieke liefde. De Gentenaar was nog maar 25 toen hij bij Manteau debuteerde met de roman 'Een hond genaamd Sibelius'. Sindsdien werkt hij als journalist en scenarist. Hij freelancete voor een waaier van bladen, van *Menzo* en *Humo* tot *Muziek & Woord* en *De Gentenaar*. Ook aan tv-programma's als *De Slimste Mens Ter Wereld* en *De Rechtvaardige Rechters* werkte hij mee. Nu schrijft hij om de veertien dagen voor *De Standaard* de column 'Tegen Beter Weten In'. Sinds 2003 is hij op de eerste plaats hoofdredacteur van *Snoecks*.

Snoecks verscheen voor het eerst in 1923. De drukkersfamilie Snoeck had toen al generaties lang ervaring met de *Snoecks' Almanak*, die sinds 1782 bestaat. De *Groote Snoeck's Almanak* bood meer verhalen en was rijker geïllustreerd dan de vroegere 'kleine' almanak.

Het *Snoecks* jaarboek zoals we dat vandaag kennen, werd in belangrijke mate bedacht en vormgegeven door Serge Snoeck, die tien jaar geleden overleed. In de jaren zestig zorgde hij voor een inhoudelijke verbreding van de 'grote almanak'. Er kwam meer ruimte voor fotografie, plastische kunsten, film en design. In 1969 verscheen *Snoecks* voor het eerst ook in Nederland en kreeg het boek de ondertitel 'lite-rair jaarboek voor zuid en noord' mee.

Vandaag haalt *Snoecks* - per exemplaar 1396 gram papier verdeeld over 576 bladzijden - een jaarlijkse oplage van om en bij de 90.000 stuks in Vlaanderen en 50.000 in Nederland. "Bij de samenstelling van het boek moeten we dan ook voortdurend balanceren op het koord dat Vlaanderen en Nederland verbindt", weet Geert Stadeus. "In de top-100 van de best verkochte boeken in Nederland komen slechts drie Vlaamse titels voor. Wij zijn een van de drie. Dat betekent toch dat Nederland ons wil."

Pogingen om *Snoecks* ook in andere taalgebieden te lanceren, werden geen succes. Stadeus: "Ooit was er een Franse versie, *Scope*, maar die is in 1998 gestopt. Een Duitse variant heeft het slechts een paar jaar volgehouden en een Spaanse uitgave is maar een keer verschenen."

Maar waarom kopen een kleine 100.000 Vlamingen nu eigenlijk ieder jaar opnieuw een *Snoecks*? Stadeus: "Ik denk dat ons succes het resultaat is van een zeer aparte mix tussen *highbrow* en *low profile*. Dat is een delicate evenwichts-oefening waaraan wij elke dag moeten werken. We maken er wel een regel van om uit te gaan van het beeld. Het is beslist niet zo dat we een reportage laten schrijven en daarna plaatjes zoeken bij de tekst. Bij *Snoecks* primeert het beeld. Persoonlijk contact met de grootste fotografen is dan ook een van de leukste aspecten van mijn werk."

DIRK VAN DEN BOGAERT (VTM): 'WAAR DE PEN STOKT, SPREEKT HET BEELD'

Jan Backx

"Gevoelens als verdriet, pijn, woede en angst, kun je als televisiejournalist daadwerkelijk tonen. Daar waar je pen tekort zou schieten, kun je het alleszeggende beeld brengen: de wanhoop in de ogen van mensen die een bedrijfssluiting ondergaan, de pijn van een mishandelde tiener... Ik ben doordrongen van dit enorme journalistieke pluspunt. Wat natuurlijk niet betekent dat het ingesproken verslag ondergeschikt zou zijn. Als ik mijn reportages samenstel zit ik altijd heel geconcentreerd tegen mijn beeldscherm te mompelen. Zo kan ik controleren of het wel goed zal klinken."

Dirk Van den Bogaert (53) ruilde 19 jaar geleden *De Morgen* om te gaan pionieren bij VTM. Nu een degelijkheid uitstralend politiek journalist, maar ook ooit bij de haren uit zijn auto gesleurd omdat hij zogezegd rijkswachters had willen overhoop rijden.

"Op mijn twaalfde wist ik het al: ik zou geschiedenis studeren en dan journalist worden!", zo begint het no-nonsenseverhaal van Dirk.

"1975 werd een hectisch jaar. Ik werkte aan mijn thesis over de Gentse pers tussen 1914 en 1940, deed een stage bij *Vooruit* en volgde ook nog cursus aan het Instituut voor Journalistiek in het IPC. De krant werd nog met loodzetsel gemaakt. Kort nadien begon *De Morgen*, op de grondvesten van *Vooruit*. Financieel een problematisch avontuur. In onze strijd voor het voortbestaan laveerde de redactie ooit tussen een ABVV-betoging. Ik scandeerde me schor door de megafon. Toch gingen we failliet. Als jonge journalisten zetten we mee de schouders onder de benefietevenementen. Het pakte me dat ik als syndicaal afgevaardigde het totale vertrouwen kreeg van mijn collega's: Dirk werd de centenman, iedere frank van de ingezamelde 65 miljoen ging door mijn handen. Na een fuif in de Gentse Vooruit lag er drie miljoen in het zakje, letterlijk. Met dat fortuin reed ik omstreeks halfvier 's ochtends naar huis, in Drongen. Maar onderweg liet mijn geleende 2-pk het afweten. Bloednuchter zette ik er voor de laatste kilometers een vastberaden pas in. Grote opluchting toen ik het plasticzakje met de drie miljoen eindelijk een veilige plek kon geven, onder mijn bed."

Tussen 1975 en 1988 was Van den Bogaert dagbladverslaggever van alle grote sociale conflicten, zoals bij de sluiting van de Boelwerf. En toen botste hij met de rijkswacht.

"Het begon met vreselijke tandpijn", vertelt Dirk. "Onze re-

Dirk Van den Bogaert: 'De lessen in gebald schrijven kwamen me bij VTM uitstekend van pas.' (Foto Johan Van Cutsem)

dactie zat aan de Gentse Sint-Pietersnieuwstraat, hartje studentenwijk, waar de rijkswacht een resem overvalwagens in reserve hield. De stad stond op stelten door een betoging tegen het optrekken van het inschrijvingsgeld. Ik zou er even tussenuit glippen om naar de tandarts te gaan. En – ik geef toe – ik nam met de auto een wel heel vastberaden start. Ik moest laveren tussen de kriskras opgestelde gendarmerievoertuigen en enkele rijkswachters schrokken zich een hoedje. Ze sprongen weg, er volgde een adrenaline-opstoot en een eindje verder werd ik bij de haren uit mijn ouwe Volvo gesleurd. De onderzoeksrechter wou eens met me praten... Het ging regelrecht naar de gevangenis. Ik zat vier dagen vast. Poging tot doodslag, luidde de kwalificatie. Bij de politie kwamen mijn collega's getuigen hoe de straat was versperd door gendarmeriewagens. Dat stond niet op de rijkswachterschets. Zo kon mijn bizarre zigzag route perfect worden verklaard. Ik werd vrijgesproken."

Wie Dirk Van den Bogaert zegt, zegt ook een van pioniers van VTM. "Tja, ik deed iets tegen mijn natuur in: ik stapte in het onbekende. Ik was gelokt door een VTM-advertentie in *De Morgen*. Door goede foto's was ik altijd al geboeid geweest. Bewegende beelden gebruiken bij journalistiek werk, 't was een aantrekkelijke gedachte. De lessen in gebald schrijven, die ik ooit van redactiesecretaris Ronald Claessens op *Vooruit* had gekregen, kwamen nu uitstekend van pas. Ik was onder andere getuige van het Renault-epos en kwam vaak vroegere lezers tegen. Het was een groot compliment dat ze mijn berichtgeving nog steeds "correct" vonden. Ondertussen heb ik een deel van de wereld gezien en kreeg ik met *Telefacts* ook de kans om gevoelige thema's uit te spitten."

In krantenland worden teksten van journalisten als bezeten herschreven, heeft hij als tv-journalist ook last van Big Brother-ingrepen? "Gelukkig niet", is het antwoord. "Ik maak de tekst, kies de quotes en bepaal zelf hoe er wordt gemoniteerd. Wat op antenne komt is écht van mij."

Heeft de perfectionist ten slotte ook hobby's?

"Mijn persoonlijk archief stofferen", zegt hij eerst. "En op sportief vlak heb ik aardig wat gevoetbald en gebasket. De tactieken uit het basket hebben me zelfs geleerd waar je het best kunt gaan staan als een persmeute iemand bestormt."

NIEUW SPEELTJE VOOR PROFESSIONELE FOTOGRAFEN

Toen **Canon** enkele jaren geleden zijn **EOS-1D** lanceerde, was dat voor veel professionele fotografen een absoluut hoogtepunt. Deze maand brengt Canon de **EOS 1D MARKIII** op de markt, en dat belooft voor diezelfde doelgroep weer een hoogtepunt te worden. Twee DIGIC III-beeldprocessors maken volgens Canon deze camera tot de snelste van het moment. Hij kan maar liefst tien beelden per seconde schieten, en kan er zo 110 in een rij nemen. Voor sport- en actiefotografie wordt het dus nog moeilijk om op het cruciale moment géén foto te nemen.

Tweede opmerkelijke eigenschap voor een camera uit deze klasse is de Live View-modus. Hiermee kan je op het 3 inch LCD schermje het beeld zien dat je ook door de zoeker ziet. Voor veel fotografen zal dit wellicht overbodig zijn, maar voor bijvoorbeeld portretfotografie of in omstandigheden waar je de camera wat verder van je af moet houden, kan het handig zijn. Fans van hoge ISO-waarden zullen appreciëren dat het toestel tot een waarde van maximum 6400 kan gaan, en zelfs naar verluidt ruisvrij tot ISO 3200. Een geïntegreerd poetsysteem moet de spiegel en sensor stofvrij houden. De EOS 1D MARKIII heeft wel een fors prijskaartje van 4.499 euro inclusief BTW.

www.canon.be

DUNNE BLACK BERRY

Hoewel tegenwoordig alle gsm-toestellen uit de hogere middenklasse verschillende vormen van mobiele e-mail ondersteunen, blijft de **BlackBerry** een populair toestel én platform. Veel toestellen van de Canadese fabrikant vallen in de praktijk echter nogal groot en log uit, en ze lopen achter op het vlak van multimedia en extra's zoals GPS. Met de **8800** wil **Research in Motion** een duidelijke inhaalbeweging maken. Het toestel is een stuk dunner en ranker dan de klassieke BlackBerry, en ziet er ook veel aantrekkelijker uit. De 8800 heeft nog geen aanraakgevoelig scherm, maar navigeren door de menu's gaat een stuk makkelijker dankzij de mini trackball, een soort muis die makkelijk te bedienen is. Handig is dat dit model een mini SD geheugenkaart kan slikken. Hier kan een boel gegevens zoals adressen op, maar ook bijvoorbeeld muziek. De 8800 wil zich namelijk ook meer als een toestel voor multimedia profileren, met ondersteuning voor geluid en video. Een fotocamera zit er echter niet op. Opvallend is dan weer wel dat er een GPS-chip zit ingebouwd. Heel veel navigatiesoftware is er nog niet voor beschikbaar, maar wellicht komt dat nog wel.

Een beetje vreemd voor een toestel dat vrij hoog mikt, is dat het geen UMTS of WiFi aan boord heeft.

www.blackberry.com

RUIME KEUZE AAN PDF-PROGRAMMA'S

Het **Acrobat** pdf-formaat is zowat het meest populaire om documenten uit te wisselen zonder risico te lopen dat de lay-out verloren gaat. Dat was de oorspronkelijke bedoeling, maar ondertussen heeft het formaat ook tal van andere toepassingen. Dankzij de versleuteling kun je er ook voor zorgen dat niemand iets kan wijzigen aan het document, of zelfs dat het niet kan worden bekeken zonder het juiste wachtwoord.

PDF is ook handig om gescande beelden of artikelen te bewaren, e-mails en andere documenten te archiveren, enzovoort.

Vroeger mocht alleen **Adobe** software leveren om pdf-documenten aan te maken, maar ondertussen zijn er ook andere bedrijven die dat doen. Hierdoor komen er nog meer toepassingen voor het pdf-formaat. Adobe focust met zijn nieuwe **Acrobat 8** bijvoorbeeld heel sterk op het samenwerken met anderen aan pdf-documenten of op het verzamelen van gegevens via formulieren. Het goedkopere **PDF Transformer Pro 2.0** van **Abby** focust vooral op het makkelijk converteren vanuit Office toepassingen naar een pdf-document en terug. Hiermee kun je bijvoorbeeld makkelijk een pdf-document in Word openen om er wijzigingen in aan te brengen, om het vervolgens weer – met behoud van de lay-out – naar pdf om te zetten.

PDF Converter 4 Professional van **Scansoft** biedt ongeveer hetzelfde als de twee voorgaande versies, maar heeft als extra troef een tekst-naar-spraak functie. Hiermee kun je van pdf-documenten een MP3 bestand maken, waarbij een vrij natuurlijk klinkende computerstem de tekst voorleest. Zo kun je bijvoorbeeld online artikelen in pdf-formaat op je MP3-speler beluisteren.

www.adobe.com

www.abby.com

www.nuance.be

LUCHTVERVUILING OP DE REDACTIE

Luc Vanheerentals

Luchtvervuiling komt vandaag vooral in het nieuws als oorzaak van de toenemende opwarming van de aarde, en dat doet bijna vergeten welk een nefaste invloed ervan uitgaat op de volksgezondheid. In Vlaanderen sterven jaarlijks zo'n 1.750 mensen vroegtijdig door luchtpollutie. Luchtvervuiling wordt vooral gezien als iets dat zich 'buiten' voordoet – de Vlaamse Milieumaatschappij bijvoorbeeld houdt zich enkel hiermee bezig. Maar ook binnenshuis is het vaak niet pluis. Uit EU-onderzoek blijkt dat in steden de vervuiling in scholen, kantoren, restaurants en cafés vaak hoger ligt dan buitenshuis. **Dat doet ook vragen rijzen over de luchtkwaliteit in onze redactielokalen.**

Ook op kantoor wordt de mens dagelijks geconfronteerd met een immense cocktail aan chemische producten. "Roken is in kantoren ontegensprekelijk de grootste bron van vervuiling en oorzaak van ziektes", weet longspecialist Benoit Nemery (KUL). "Daarnaast zie ik ook frequent patiënten die te snel na het verven of het leggen van tapijten in een kantoor gaan werken. Onvoldoende verluchting van lokalen geeft aanleiding tot problemen, maar dat geldt ook voor airconditioning als er te vochtige lucht in het gebouw wordt geblazen. Ook agressieve reinigingsproducten, fijn stof of planten zoals de ficus en de bodem waarop ze groeien kunnen in kantoren voor gezondheidsproblemen zorgen."

In redactielokalen staan nog meer dan in andere kantoren computers, printers, fotokopieerders en nog andere bureautica. Zij verspreiden vooral ozon, een stof die tot irritatie van de bovenste luchtwegen leidt. Deskundigen vrezen niet onmiddellijk voor een nefast effect van ozon, omdat het om een nogal vluchtige stof gaat. Specialist Nemery: "Niettemin heb ik wel eens patiënten gezien die veel moesten kopiëren in een afgesloten lokaal. Wat de oorzaak is van hun gezondheidsprobleem weten we niet goed. Misschien is het vrijkomen van fijne, koolstofhoudende partikels bij het bedrukken van het papier wel het probleem."

Zijn collega Raf Masschelein, van de afdeling Arbeids-, Milieu- & Verzekeringsgeneeskunde van de K.U. Leuven, is hoe dan ook voorstander van een apart lokaal voor printers en kopieerders. Werken aan computers stelt volgens Masschelein immers ook het probleem van warmteproductie. "Al deze apparatuur is een bron van warmte, waardoor de lucht errond droger is wat aanleiding geeft tot allerlei irritaties."

Die apparaten zenden volgens Masschelein bovendien elektromagnetische golven uit. "Een aantal mensen blijkt hier meer gevoelig aan en ondervindt hoofdpijn, irritatie van ogen en dergelijke." Onderzoekers stelden in scholen ook een verhoogd CO₂-gehalte vast wat aanleiding gaf tot concentratieverlies bij de leerlingen. "Maar dit is vooral het gevolg van uitademen van de aanwezigen. Er moet al veel gebeuren vooraleer er in kantoren iets dergelijks optreedt", aldus Raf Masschelein.

Waar moet vooral op gelet worden? UA-chemicus René Vangrieken, die onderzoek verrichtte in Antwerpse scholen, raadt aan alle tapijten te verwijderen vermits deze te veel fijn stof verzamelen. "De aanwezigheid van fijn stof in scholen was 3,6 keer hoger als er tapijten lagen dan wanneer dit niet het geval was", aldus Vangrieken. Nemery pleit ervoor lokalen voldoende te verluchten tenzij men zich in een zeer drukke straat bevindt. Dan is airconditioning is nodig, zij het dat die goed onderhouden moet worden. Masschelein tot slot pleit voor een goede kantoorarchitectuur, met voldoende ruimte per persoon, goede verlichting en verluchting.

"Klachten in verband met omgevingselementen kunnen natuurlijk niet los gezien worden van psychosociale aspecten", aldus nog professor Masschelein. "Het gaat dan om stress of inhoudelijke werklachten. Maar de vraag blijft altijd wat er precies achter dergelijke klachten zit."

JACQUELINE GOOSSENS: 'BLIJ DAT IK ALTIJD OOG HAAR PARTNER'...

Al meer dan een kwarteeuw woont Jacqueline Goossens (53) met haar partner – de columns voor De Morgen, Argus en Scoop. Naar aanleiding van haar nieuwe boek neemt, vráóg hem dat eerst."

"Binnenkort verblijf ik even lang in New York als ik tevoren in België heb gewoond. Zevenentwintig jaar. Ze zijn voorbijgevoegen. Dat ervaar ik eens te meer als ik hier terug ben. Kinderen van vrienden van wie ik me de geboorte nog herinner alsof die gisteren gebeurde, blijken vandaag al prille pubers te zijn. Maar ook in New York racen de weken en maanden zich in een hels tempo aan elkaar. Ach ja, ik zit daar nu eenmaal in een milieu dat niet deelneemt aan 'het weekendconcept'. Een biotoop van freelancers: schrijvers, muzikanten, visual artists... Veel kinderloze figuren ook, zoals ikzelf. In mijn geval is dat alvast een heel bewuste keuze, al kunnen sommigen dat maar moeilijk begrijpen. Kinderen zijn een beetje zoals alcohol: wie ervoor kiest, wordt minder op de sociale rooster gelegd dan wie ervoor bedankt.

Elf september heeft New York niet klein gekregen. Boom and bust, vallen en opstaan, dat is toch altijd representatief geweest voor de Amerikaanse droom. Ik stel het evenzeer vast bij mensen die in een gewone situatie hun levenspartner verliezen, door dood of scheiding. De rouwperiode daar duurt beduidend korter dan elders. Onder het adagium: 'You pull yourself up by your bootstraps'. In het Vlaamse rustoord waar mijn moeder verbleef, vertelde een maatschappelijke assistent me: 'Ik hoor ze hier voortdurend klagen over hoe duur hun leven is. Misschien moet jij me maar eens een dag gezelschap houden, zodat je hun kunt uitleggen hoe het met de Amerikaanse ziekteverzekering is gesteld.' Vond ik een wijze observatie van hem."

'Jong en zot, beladen met negen valiezen en een oude typemachine, en in het gezelschap van een bekoorlijke landgenoot trok ik naar New York.'

(uit: De beste straat ter wereld)

"In februari 1980 reisde ik met Tom, op wie ik hier verliefd was geworden, door Tanzania. Hij schreef toen al voor *De Morgen* en *Het Vrije Volk*, een Nederlands blad dat intussen niet meer bestaat. Het samen rondtrekken beviel ons en we zagen allebei op tegen de terugkeer naar België. Datzelfde jaar zouden er presidentsverkiezingen in Amerika gehouden worden. 'Kan ik misschien van daaruit enige kopij voor jullie leveren?', stelde Tom aan zijn opdrachtgevers voor. Dat werd aanvaard, zonder dat er veel concrete financiële beloften aan verbonden waren. Maar goed, op 8 oktober 1980 zijn we naar de Verenigde Staten vertrokken. Het aanvankelijke plan was dat we er één jaar zouden blijven. En kijk, bijna 27 jaar later leven we er nog.

Ik was stapelverliefd op Tom. Ik kende hem al van in de tijd dat hij nog met een ander meisje was. We kwamen op dezelfde plaatsen. Ik vond hem een sympathieke gast, maar ook wel een rare. Als ik hem goedendag knikte, gebeurde het meer dan eens dat hij me straal negeerde. Later heb ik de reden ontdekt: hij droeg geen bril, terwijl hij er eigenlijk absoluut een nodig had.

Mocht Tom het in 1980 in zijn hoofd hebben gehaald om naar

de noordpool af te reizen, dan was ik hem ook gevolgd. Aan de andere kant: die hang naar het buitenland heeft ook voor een groot stuk te maken met mijn eigen temperament. Ik ben nieuwsgierig. En vooral: ik ben graag in beweging. Mijn vader was vrachtwagenchauffeur. In andere tijden dan nu: nog geen strikte reglementering inzake rusttijden, nog geen luxueuze slaapcabines. In vakantieperiodes mocht ik soms met hem mee. Naast hem in de camion zitten en de buitenwereld kunnen observeren, dat was pure opwindung."

'Net toen dit boek af was, kreeg ik een mail van de juf bij wie ik in de eerste kleuterklas had gezeten en die ik sindsdien niet meer had gezien. Ze woont nog steeds in de straat waar mijn ouderlijk huis stond. Nadat ze me het laatste nieuws had gegeven over de honderdjarigen in de straat, stelde juffrouw Lutgart me nog een pertinente vraag over New York: "Wat heeft die stinkstad dat beter is dan ons gezonde Vlaanderen?"'

(uit: New York: de vette jaren)

"Mijn moeder is in november 2006 gestorven. Tijdens de begrafenisplechtigheid heb ik een toespraak gehouden waarin ik het had over haar gekwelde, schizofrene leven. In mijn kleutertijd werd ze al opgenomen in een psychiatrische instelling. Waarom zou ik daar geheimzinnig over doen? Haar geschiedenis maakt deel uit van mijn bestaan, net zoals al de rest uit mijn Maldegemse kinderjaren. Ik belandde bij de nonnen. In het begin mocht ik maar om de drie weken eens naar huis. 'Maar je hebt nooit een traan gelaten', heb ik later zo vaak gehoord. Dat komt waarschijnlijk omdat ik van kleins af goed samen met mezelf kan zijn. Ik kijk rond en ik luister. Zoals vroeger bij mijn grootmoeder, wegdromend bij de verhalen die ik de smokkelaar hoorde vertellen. En er was Walter, die jaarlijks een varken kwam slachten. Ondertussen vergastte hij ons op de meest wonderlijke anekdoten uit zijn bestaan. Dat maakte zijn komst elk jaar tot een bizarre kermis van fascinatie en griezelen.

Taal en schrijven, dat waren op school mijn lievelingsvakken. Handwerk? Ik háátte het. Gelukkig ontdekte ik de ruilhandel: 'Doe jij wat voort aan mijn brei, dan maak ik jouw opstel.' Ik heb niet eens mijn middelbaar onderwijs afgemaakt. In het laatste jaar, bij de Dames Van Biervliet in Tiel, werd ik van de school gegooid. Als ik naar de universiteit wilde, bleef er maar één mogelijkheid over: moraalwetenschappen. Want daar kon je aan beginnen door te slagen voor een toelatingsexamen. Dat lukte me. Verder dan tweemaal de eerste kandidatuur ben ik echter niet geraakt. De tol van ineens te veel vrijheid, zeker? Nu, ik zorgde zelf voor het geld voor mijn studies: als poetsvrouw in de Gentse cinema Studio Scoop. Herhaaldelijk werd me gevraagd of ik geen zin had om achter de toog van het café te staan. Maar dat vond ik niet compatibel met mijn alcoholloze levensvisie. Rond m'n zesde had ik voor mezelf namelijk een aantal geloften afgelegd. Eén: ik ga niet drinken.

AD VOOR DE ZELFKANT VAN NEW YORK'

de Vlaamse journalist en kunstenaar Tom Ronse – in New York. Daar schrijft ze haar *New York: de vette jaren* was ze weer even in het land. "Als je een foto van een dakloze

Twee: ik ga niet roken. Drie: zodra ik op eigen benen sta, ga ik niet meer naar de mis. Vier: ik ga heel ver van Maldegem wonen. En vijf, een gelofte te gek voor woorden eigenlijk: ik ga er alles aan doen om nooit bovenarmen-met-van-dat-lillende-vlees te krijgen zoals de vriendinnen van mijn mémé. (lacht) Toen ik van Gent naar Antwerpen verhuisde, wilde ik toch per se een diploma op zak hebben. Toen heb ik een A1 orthopedagogie gehaald. Tom benadrukte in die tijd al: 'Ach, Jacqueline, waarom toch zo'n obsessie voor diploma's? Zoveel mannen en vrouwen studeren iets en kiezen nadien in hun beroepsleven voor een totaal andere richting.' Pas door in New York te wonen heb ik ingezien dat zo'n officieel papiertje inderdaad niet zaligmakend is. Hoeveel mensen hoor je niet zeggen: 'Ik heb het uiteindelijk toch allemaal in de praktijk geleerd'? Ook ik, als columnist, ben lid van die familie Selfmade.

't Is zo makkelijk om de fout voor alles wat er fout loopt in je leven, af te schuiven op de rug van anderen! Ik weiger dat. Sterk zijn, op je tanden bijten, naar een oplossing zoeken: dat is mijn attitude. En vooral: *I don't blame my parents.*"

'Naast mijn column in de krant staat een fotootje dat heel wat commentaar heeft uitgelokt van lezers. "Je ziet eruit alsof je nog geen dag in je leven gewerkt hebt", schreef een van hen. Ik probeer het me voor te stellen. Mijn man is dan natuurlijk schatrijk, bijvoorbeeld een bankier die elke dag miljoenen dollars verzet bij Goldman Sachs in Wall Street. Ik leid mijn luxeleventje in een schitterend townhouse van vijf verdiepingen met een brede marmeren wenteltrap en een verwarmd dakterras met open haard en uitzicht over Central Park.'
(uit: *New York: de vette jaren*)

"Haha, de werkelijkheid is iets prozaïscher. Dat Tom en ik na al die jaren nog altijd in New York kunnen wonen, heeft een reden: op een gegeven ogenblik hebben we een huis gekocht in een verpauperde buurt. Evenveel ruimte huren in Manhattan zou onbetaalbaar zijn. En heel wat koppels uit ons milieu hebben ons voorbeeld gevolgd. Vanuit het gemeenschappelijke gevoel: 'Luxe hebben we niet nodig, het belangrijkste is dat we in deze stad kunnen blijven.' Dat is onze primaire behoefte.

Veel designmeubelen zul je in onze woonst dus niet aantreffen. Gevonden voorwerpen des te meer. De gemiddelde Amerikaan verhuist zo'n tien keer in zijn leven. En de woonruimtes zijn klein, dus belandt er veel op straat. Die spullen zie ik dan, als minnares van de fiets, en ik ben niet te beroerd om ze mee naar huis te nemen. Dat is het leuke van zo'n migrantenpopulatie: ik hoef me daarvoor niet te schamen. Nee, iedereen denkt juist: 'Groot gelijk, mevrouw!'

Ik ben blij dat ik altijd oog heb gehad voor de zelfkant van New York. Ik hoor niet in een hippe, trendy buurt als het Zuid in Antwerpen. Ja, misschien even als bezoeker, maar zeker niet als bewoner. Mijn dagelijkse realiteit moet er een zijn die me de gave van het relativeren verschaft. Als je weet dat je buurman de winter moet doorkomen zonder verwarming en zijn toevlucht tot de gaarkeuken neemt, als je beseft dat sommige van je eigen vrienden het hoognodige bezoek aan de dokter maar blijven uitstellen omdat ze geen fatsoenlijke

"New York heeft van mij een stoute brok gemaakt." (Foto Maïtrise)

ziekteverzekering hebben, dan verlaag je jezelf niet zo vlug tot klagen. En je wordt iemand die het begrip 'autoriteit' met een flinke korrel zout neemt. New York heeft van mij een stoute brok gemaakt. U bent directeur van een groot bedrijf? Gaat u gerust zitten en ik zal beleefd naar u luisteren en u daarna ook mijn mening vertellen. Maar ik heb evenveel respect voor de dakloze om de hoek. Belgen die hier op bezoek zijn, verzoek ik altijd met nadruk: 'Als je een foto van een dakloze neemt, vraag hem dat eerst.' Dat is niet zomaar een vuil object dat daar ligt, hé. Nee, 't is een mens, zoals jij en ik. Daar hamer ik zo op, omdat... ja, laat ik het maar vlakaf zeggen, omdat ik daar mijn moeder zie liggen. Want bijna de helft van de daklozen – dat geven de officiële instanties toe – hoort eigenlijk thuis in de psychiatrie. En dat klopt. Ik herken de symptomen."

'De ideale man in mijn ogen is intelligent, creatief, zelfstandig, tolerant, rechtvaardig, grappig en vaneigens knap. Daarbij zingt hij goed en slaapt hij graag, diep en laat. Dat laatste is een must. Zelf een ochtendvrouw zijnde, verdraag ik ochtendmannen niet goed in mijn dichte omgeving.' (uit: *New York: de vette jaren*)

"De bioritmes van Tom en mij zijn complementair. Als hij op zijn eigen ritme leeft, staat hij 's zomers pas om vijf uur in de namiddag op. Dan gebeurt het dat hij zegt: 'Ik kon vanochtend niet inslapen, want de vogels maakten te veel lawaai.' Van de uitgeverij Van Halewyck heeft hij de eindredactie van mijn

jongste boek mogen verzorgen. Straks, rond de Boekenbeurs, ligt alweer nieuw werk van me in de winkels: een fotoboek samen met Bart Michiels, een West-Vlaming die ook in New York woont. Net als ik is hij een fervent fietser. En, niet onbelangrijk: we hebben hetzelfde oog. We trekken dikwijls samen op tocht en onze aandacht wordt dan altijd naar dezelfde dingen toe gezogen. Geen enkele buurt is ons te groezelig, *we just go*.

Tom en ik hebben een verschillende manier van werken. Als hij een artikel schrijft, heeft hij vooraf al de hele structuur bedacht, en daar houdt hij zich dan nauwgezet aan. Terwijl ik er impulsief aan begin, waardoor ik wel eens tijd verlies. Soms is mijn wekelijkse column voor *De Morgen* in enkele uren klaar, andere keren zweet ik er twee dagen op. Alleen wie zelf schrijft, kan die wisselvalligheid begrijpen. Ik drijf op observatie en noteer daarbij hoogstens wat plaatsnamen of andere concrete gegevens. Verder niks. Van Kapuscinski heb ik geleerd: wat echt belangrijk is, onthoud je. Dat uitgangspunt blijft na al die jaren mijn beste filtersysteem. En het dwingt mezelf iedere keer extra scherp rond te kijken."

"Soms vraag ik me af: is het stilaan niet genoeg geweest? Moet ik niet eens iets anders aanvangen met mijn leven? De bladen waarvoor ik schrijf – en ook *Weekend Knack* vroeger – geven me de kans om me te amuseren met wat ik het liefst doe. Jacqueline Goossens, de betaalde toeriste. Daar ben ik mijn opdrachtgevers altijd oprecht dankbaar om geweest. Maar wordt het niet tijd om eens écht iets te doen voor de mensheid? In New York heb ik ooit van nabij een hartoperatie mogen meemaken van de grote Hugo Vanermen.

Terwijl hij dat minutieuze werk volbracht, was er een live-verbinding met een auditorium vol dokters, van wie hij tussendoor de vragen beantwoordde. Ik ben die avond naar huis teruggekeerd met het gevoel: wat ben ik een prutser!

Als ik op een dag definitief naar België terugkom, zal het vermoedelijk zijn vanuit praktische overwegingen: omdat de medische zorg hier beter geregeld is. Gezond blijven tot de laatste snik, dat zou natuurlijk prachtig zijn. En dan op een nacht plots voorgoed inslapen. Ik zie het al in *De Morgen* staan: 'Die avond maakte ze nog een mooie wandeling met haar hond. Toen ging ze naar bed. Ze is niet meer wakker geworden.'"

Het boek 'New York: de vette jaren' van Jacqueline Goossens verscheen bij de uitgeverij Van Halewyck.

"De bladen waarvoor ik schrijf geven me de kans om me te amuseren met wat ik het liefst doe. Jacqueline Goossens, de betaalde toeriste." (Foto Maitrise)

Beslissing van de Raad voor de Journalistiek over de klacht van de heer Geert De Backer tegen *Het Nieuwsblad* en Pierre Van Rossem, correspondent

(...)

DE FEITEN

Klager is gemeenteraadslid in Lebbeke. Op de lokale website van zijn partij, www.vlaamsbelanglebbeke.be, schrijft hij geregeld columns. In oktober 2006 publiceert hij er een column over de Franse periode in de gemeente. De column, die ondertekend is door klager, bestaat uit volledige zinnen en alinea's die overgeschreven zijn uit een eerder verschenen boek 'Gemeentepolitiek te Lebbeke 1795-1990', dat van de hand is van Jozef Dauwe.

Op 17 oktober 2006 wordt klager gebeld door Pierre Van Rossem, plaatselijk correspondent van *Het Nieuwsblad*, die hem meedeelt dat hij plagiaat heeft gepleegd. Klager antwoordt dat er geen sprake is van plagiaat wanneer er één letter aan een tekst wordt gewijzigd. Ruim een half uur later belt klager Pierre Van Rossem zelf op, en deelt hij mee dat hij zich vergist heeft en dat hij zijn fout zal rechtzetten.

In *Het Nieuwsblad* van 19 oktober 2006 verschijnt een artikel over de zaak van de hand van Pierre Van Rossem en getiteld 'Dit is intellectuele diefstal'. In de editie oktober-november van het plaatselijke blad *Kramiek* verschijnt nadien nog een artikel met ongeveer dezelfde inhoud en geïllustreerd met dezelfde foto als het artikel van *Het Nieuwsblad*.

DE STANDPUNTEN VAN DE KLAGER

Klager verwijt de journalist en de krant dat zij eenzijdig en vooringenomen hebben bericht over de feiten. Volgens klager was dat ingegeven door de haat van de journalist voor zijn partij. Hij betoogt dat de ondertitel van het stuk ('Vlaams Belang gekozene De Backer bekent plagiaat') een halve waarheid is. Klager heeft immers niet toegegeven dat hij plagiaat heeft gepleegd, maar wel dat hij de teksten onbewust en te goeder trouw zonder bronvermelding uit het boek heeft overgenomen. Klager wijst erop dat hij zich ondertussen bij de auteur van het boek heeft verontschuldigd, en dat die niet zwaar tilt aan de feiten en geen klacht tegen hem heeft ingediend. Klager verwijt Van Rossem ten slotte dat die een vrijwel identiek artikel – zonder bronvermelding – heeft geschreven voor het plaatselijke blad *Kramiek*.

BESLISSING

In zijn brief van 7 november 2006 betoogt klager dat journalist Van Rossem de feiten onjuist heeft weergegeven en dat hij geen respect aan de dag heeft gelegd voor de opinie van klager.

De Raad voor de Journalistiek stelt echter vast dat het verslag, zoals verschenen in de krant van 19 oktober 2006, overeenkomt met de beschrijving van de feiten zoals klager ze zelf doet in zijn brief. Ook het gebruik van het woord 'plagiaat' was in dit verband niet verkeerd. Volgens Van Dale betekent plagiaat: 'Het overnemen van stukken, gedachten, redeneringen van anderen, en deze laten doorgaan voor eigen werk', en dat is precies wat er is gebeurd – ook volgens klager.

De journalist heeft ook de opinie van klager gerespecteerd en de reactie van klager, toen die door hem telefonisch over de zaak werd gecontacteerd, correct weergegeven. De beschrijving in het artikel stemt overeen met wat klager daar zelf in zijn brief over heeft aangegeven.

Het feit dat de journalist eenzelfde artikel later nog eens geschreven heeft voor een lokaal weekblad, kan hem evenmin als een beroeps-ethische fout worden aangerekend. Bronvermelding was in dat geval niet vereist, aangezien de auteur van het eerste en het tweede stuk dezelfde zijn.

**De Raad voor de Journalistiek is daarom van oordeel:
De klacht is ongegrond.**

Brussel, 8 februari 2007

Beslissing van de Raad voor de Journalistiek over de klacht van de heer Guido Joris tegen *Het Belang van Limburg*

(...)

DE FEITEN

Klager is gewezen leraar in de Buso-school De Richter in Genk. Volgens mediaberichten zouden leerlingen van die school in de periode tussen 1997 en 2000 bij verbouwingswerken onbeschermd asbest verwijderd hebben. Toen dit verhaal in mei 2006 opnieuw opdook, verscheen hierover een artikel in *Het Belang van Limburg* van 20 mei 2006. Klager wordt hierin met naam genoemd en voorgesteld als de gewezen leraar die het verhaal naar buiten heeft gebracht. In het artikel wordt de directeur van de school aan het woord gelaten, die het heeft over een clubje van leraars dat voortdurend zijn gal spuwt op de school en dat is opgezet door één leerkracht die zich niet kon vinden in het schoolbeleid.

Klager, die zich aangesproken voelde, stuurde een recht van antwoord naar de krant, maar de tekst hiervan werd niet opgenomen. Wel werd aan klager voorgesteld om een lezersbrief te sturen, maar klager wil daar niet op ingaan.

DE STANDPUNTEN VAN DE PARTIJEN

In zijn klachtbrief, zijn replieknota en op de hoorzitting betoogt klager dat *Het Belang van Limburg* foutieve informatie over hem heeft gebracht. Volgens hem is dat te wijten aan onvoldoende bronnencontrole en vooral aan het feit dat de krant hem niet vooraf heeft gecontacteerd. Voorts neemt klager het niet dat zijn antwoordtekst, waarin zijn standpunt naar voren werd gebracht, door de krant werd geweigerd. Op het voorstel om een lezersbrief te schrijven is klager niet ingegaan, omdat de krant geen garantie bood dat die reactie ook zou worden gepubliceerd.

Het Belang van Limburg voert aan dat de antwoordtekst niet werd gepubliceerd omdat hij niet beantwoordde aan de vereisten van de wet. In de tekst werden zonder noodzaak derden bij de zaak betrokken, en de tekst handelde ook niet over de asbestproblematiek maar over gerechtelijke procedures tussen leraren. *Het Belang van Limburg* betoogt voorts dat klager niet bewijst dat het oorspronkelijke artikel fout was, en dat een krant niet verplicht is om alle personen die bij een nieuwsfeit betrokken zijn vooraf te contacteren. Bovendien is het standpunt van klager al in eerdere artikelen aan bod gekomen, aldus nog *Het Belang van Limburg*.

BESLISSING

Zonder zich te kunnen uitspreken over de grond van de betwisting, stelt de Raad voor de Journalistiek vast dat in het artikel van 20 mei 2006 zeer negatieve informatie over klager werd verspreid, zonder dat die hierover vooraf werd gehoord door de krant. *Het Belang van Limburg* heeft evenmin aangetoond dat het standpunt van klager aan bod zou zijn gekomen in de periode voor 20 mei 2006.

De krant voert aan dat er juridische redenen waren om de antwoordtekst van klager niet te publiceren. Over de juridische gronden waarom een antwoordtekst wordt geweigerd, kan de Raad voor de Journalistiek zich niet uitspreken. Wel stelt de Raad voor de Journalistiek vast dat elementen van de ingezonden antwoordtekst hadden kunnen opgenomen worden om klager aldus een wederwoord te bieden.

Het wederwoord is een rechtmatig uitvloeisel van de persvrijheid. Als betrokkene hierom uitdrukkelijk verzoekt, kan het wederwoord enkel om ernstige redenen afgewezen worden (Zie: RvdJ 3003-04, *Van den Wijngaert t/ Het Laatste Nieuws*, 10 juli 2003, en RvdJ 2005-04, *Brachfeld t/ Belgisch Israëlitisch Weekblad*, 23 juni 2005).

De krant toont niet aan dat zij ernstige redenen had om de informatie die het recht van antwoord bevatte niet te publiceren in het kader van het wederwoord. De mogelijkheid van opname van een eventuele lezersbrief, waarvoor echter geen enkele garantie werd geboden, kan in dit geval niet als een ernstig aanbod tot wederwoord worden beschouwd.

**De Raad voor de Journalistiek is daarom van oordeel:
De klacht is gegrond.**

Brussel, 8 februari 2007

WOORDEN WIKKEN

Een estafettecolumn van Dirk Musschoot

In zijn laatste column schreef Mark Vlaeminck dat columns dienen om op zere tenen te trappen. Ik heb Vlaeminck gebeld.

- Op zere tenen trappen? Jij hebt makkelijk praten. Jij bent met pensioen!

- Jij ook. Straks.

- Hoezo?

- Wel, als je op zere tenen trapt...

Het is dus met ware doodsverachting dat ik me aan deze column waag.

Ik wil op de ruimte die me hier wordt toegemeten pleiten voor het herinvoeren van een Ludo Van den Eynden in alle geledingen, de redactionele zowel als de commerciële, van het mediabedrijf. Ludo Van den Eynden, voor de vergeetachtigen onder ons of voor hen die nog niet lang genoeg in dit vak staan (zitten?), was tot hij *actief gepensioneerd* werd werkzaam bij de Vumgroep, nu Cor-
relio. Hij was daar de minzame maar tegelijk meedogenloze bewaker van de Nederlandse taal én van de dingen die we met die taal probeerden te zeggen. Met andere woorden: we moesten het niet alleen mooi zeggen en schrijven, wát we zegden en schreven moest ook nog steek houden.

Ik herinner me nog mijn eerste artikel voor *Het Nieuwsblad*, zo'n jaar of twaalf geleden. Ik dacht dat ik, na een half leven op *Het Volk*, al wel een artikel kon schrijven. Nou, daar dacht Ludo anders over! Gelijk had ie, al wilde ik dat toen niet meteen geweten hebben. Er mangelde wat aan mijn werkwoordtijden, er schortte wat aan de logica – mijn logica –, en er hing te veel spek aan mijn teksten. Ludo nam mijn artikelen onder handen en met half zoveel woorden wist hij precies hetzelfde te zeggen als ik. Beter zelfs. *Snij dat vet er af*, was zijn devies. Ik zal het mijn leven lang onthouden.

Ludo is gegaan en nooit vervangen – je weet hoe dat gaat. Alle Ludo's zijn vertrokken, niet alleen bij ons, maar in vele andere mediabedrijven. Zo komt het dat je nu Karel Deruwe in dat radiospotje hoort zeggen *Van zodra de buurman zijn modem inschakelt*. Van zodra? O, vloek!

Ja, ik heb de voorbije weken vaak aan Ludo moeten denken. Bij dat spotje voor de Nacht van het Examen bijvoorbeeld:

(Foto Violet Corbett-Brock)

Als je het antwoord niet kent, moet je het maar fluisteren. Hoe kun je nu het antwoord fluisteren als je het niet kent? Of dat zinnetje in dat spotje van die energieleverancier: Haal meer uit je stekker. Uit je stopcontact, ja!

Ludo heeft mij en talrijke collega's geleerd zuinig om te springen met bijvoeglijke naamwoorden, bijwoorden en zegswijzen. Want, waar-schuwde hij, rijdt er een auto ergens tegenaan, is de ravage te gemakkelijk *enorm*. Komt er veel volk opdagen, maken we de opkomst gemakshalve *massaal*. In de ochtendlijke radiojournaals kreeg minister Landuyt kritiek op zijn opmerking over de politieparketten, twee journaals verder was dat, hoewel er niets was veranderd en zich geen nieuwe feiten hadden voorgedaan, al lekker *zware* en *massale* kritiek. Als iemand met een revolver wordt gedood, gebeurt dat haast altijd door een *dolle*

schutter, zijn de burens *geschokt* en is het parket, net als de journalist, ter plaatse. Brengen we het verslag van een begrafenis, dan kan het niet anders of het was *emotioneel*, beter: *bijzonder emotioneel*.

Een paar weken geleden las ik in een kop dat een zakenman *massaal* was opgelicht. Ik probeerde het me voor te stellen. Iemand anders schreef dat het slachtoffer zo wit zag als een melkfles. Melkfles of fles melk? Heb je hem? En dan nog: zo wit zal het wel niet geweest zijn, zeker?

Ik vrees het moment dat we nog eens een tsunami moeten verslaan, of een 9/11. Dan zullen we niets anders kunnen, dan schrijven dat *woorden tekortschieten*.

Ik weet niet of de collega's van de televisie kunnen schrijven (grapjeu!), maar ik waag het er op. Ik geef bijgevolg mijn estafettecolumn door aan Ivan Ollevier, Engeland- en Ierlandkenner bij het televisiejournaal van de VRT. Ivan en ik delen de liefde voor het Engels en voor de Angelsaksische cultuur. We wonen in dezelfde stad en we kletsen regelmatig wat op de afdeling verse groenten van Delhaize, ter hoogte van de wortelen en de tomaten. Wie zin heeft om mee te kletsen, is daar altijd welkom!

Onder embargo

Fons De Haas is overleden, 81 jaar oud. Ooit werkte hij voor *Humo*, maar Fons zal vooral bekend blijven voor zijn kwarteeuw leven en werk als klassieke muziekrecensent bij *Knack*.

Ook overleden: **Guido Tastenhoye**, 47 jaar oud. Vooraleer hij voor het Vlaams Belang in het parlement ging zetelen, werkte Tastenhoye 15 jaar lang als Wetstraatverslaggever voor *Gazet van Antwerpen*.

Alleen was van dat laatste geen spoor terug te vinden in het overlijdensartikel dat *GvA* zelf – op de regionale pagina 43 nota bene – publiceerde. Nu nam auteur **Paul Geudens** de verwijzing naar Tastenhoyes *GvA*-verleden wel op in zijn oorspronkelijke tekst, maar hoofdredacteur **Luc Rademakers** haalde het zinnetje eruit.

Zijn argument: het moest toch duidelijk zijn dat Tastenhoye de jongste jaren geen reclame was geweest voor de krant...

(Tussen haakjes: in *Het Belang van Limburg* bleef de verwijzing naar het *GvA*-verleden van Tastenhoye staan. Tot grote ontevredenheid van Luc Rademakers overigens.)

Bij *GvA* laaiden de gemoederen intussen op – *vreemd staaltje van geschiedensher-schrijving*, was nog een van de beschaafde kritieken. Tot in de ondernemingsraad werd de hoofdredacteur tot de orde geroepen.

Intussen is Luc gepromoveerd tot algemeen hoofdredacteur van de twee **Concentrakeranten** *GvA* en *HBVL*. **Ivo Vandekerckhove** blijft weliswaar hoofdredacteur van *HBVL*, en ook voor *GvA* wordt nu naar een nieuwe hoofdredacteur gezocht.

Nog nieuws van Concentra. Dat heeft zijn websites www.gva.be en www.hbvl.be uitgerust met de zogenaamde **Farcast-technologie**. Daardoor kunnen journalisten vanop elke plaats, wereldwijd, met een gsm artikelen, foto's, videobeelden en geluidsopnames doorsturen.

Seconden later is de informatie te zien op de websites. Volgens nieuwsmanager **Hans Cardyn** zijn de twee Concentra-nieuwssites nu "meer dan ooit de absolute koploper in snel, multimediaal en nauwkeurig nieuws".

Aan de andere kant van Vlaanderen is **Hans Maertens**, ex-hoofdredacteur en directeur van *De Tijd*, formeel aangeduid als redactiedirecteur van de *Krant van West-Vlaanderen*.

Hans buigt zich daar ondermeer over de mogelijkheid om de weekkrant om te schakelen naar een **West-Vlaams regionaal dagblad** – iets waarvoor Roularta straks ook de technische drukcapaciteit in huis heeft.

De beslissing zou vallen midden dit jaar.

Intussen heeft Roularta wel al een volwaardige **nieuwssite** gelanceerd op www.knack.be. Een eigen internetredactie levert permanent nieuws aan, en kan daarvoor ook op bijdragen rekenen van de collega's van *Knack*, *Trends* en *Kanaal Z*.

Sinds woensdag 21 maart ligt een nieuw weekblad in de Vlaamse kiosken: **Boulevard BLIDZ**. Het magazine – *page three girl* inclus – kost 1 schamele euro.

Uitgever is **Gunter Joos**, zo wist het mailmagazine *Achter het Nieuws* in primeur te melden. De redactionele coördinatie is in handen van **Kris Peeters**, die van *Het Laatste Nieuws* komt.

VRT-nieuwsanker **Phara de Aguirre** is een beetje terug. Half maart stelde ze het boek *Bekentenissen uit de onderbuik* van gynaecologe Marleen Temmerman en *GvA*-journaliste **Désirée De Poot** voor. Borstkanker – wat Phara een jaar geleden overviel – is een van de thema's in het boek.

Het is in deze tijden van synergieën en crossmediatisering (zie pagina's 6-7) weer eens iets anders: **Telegraaf Media Groep**, de uitgever van Nederlands grootste krant, heeft beslist de gedrukte en de digitale activiteiten van elkaar te scheiden in aparte bedrijfsonderdelen.

Philippe Leruth, gewezen voorzitter van de AVBB, is opnieuw kandidaat voor het directiecomité van de Europese Federatie van Journalisten (EFJ). Philippe doet eind mei mogelijk ook een gooi naar het voorzitterschap van de wereldwijde IFJ.

Ten onzent wordt een journalist al eens in verdenking gesteld wanneer hij niet wil meewerken met de autoriteiten (zie pagina 9), in **Pakistan** gaan ze er nog harder tegen aan. Daar gebruikte de politie kort geleden traangas en wapenstukken om een private tv-zender het zwijgen op te leggen.

Eerder had de zender, **Geo TV**, van Hogerhand opdracht gekregen om een programma te schrappen dat zou ingaan op een conflict tussen president Musharraf en de voorzitter van het Pakistaanse hooggerechtshof.

Zorgvuldige berichtgeving staat bij *De Journalist* vanzelfsprekend hoog in het vaandel, en ook voor ruimhartig rechtzetten halen we onze neus niet op (zie pagina 5). Daarom: de **reclamecijfers** voor de media zijn in 2006 niet gestegen met 2,8 miljard zoals we in ons nummer van februari meldden, wel tot 2,8 miljard.

Slechts 2 lettertjes, maar niettemin een wereld van verschil, merkte secretaris-generaal

Alex Fordyn van de Vlaamse dagbladuitgevers meer dan terecht op.

De fameuze VRT-*Panorama*-reportage **Kinderlokken online** – waarin anoniem drie in de val gelokte internetpedofielen werden opgevoerd – blijft niet zonder gevolg. De VRT overhandigde het Brusselse gerecht de ruwe beelden die met verborgen camera werden gemaakt, en dat leidde alvast tot de identificatie van één man, een advocaat nota bene.

Volgens de VRT moet het deontologisch kunnen dat **niet uitgezonden beeldmateriaal** in dit geval ter beschikking wordt gesteld van het gerecht. Van een schending van het bronnengeheim is in elk geval geen sprake: het gaat niet eens om bronnen, laat staan dat hen geheimhouding zou zijn toegezegd.

Het zit er bovenarms op tussen **voetbalclub Charleroi** en de pers. In het bijzonder clubmanager Mogi Bayat kan maar niet om met de onafhankelijkheid en kritische zin van sportjournalisten, en maakt hen het leven dan maar op alle mogelijke manieren zuur.

Dat leidde tot een opmerkelijke tegenactie van vijf Franstalige kranten: zij publiceren tot nader order **geen foto's meer** van spelers in Charleroi-shirt.

De vereniging van radio- en televisierecensenten heeft met haar prijzen een ode gebracht aan de rust. De prijs voor het beste tv-programma in 2006 ging naar het VRT-Eénprogramma *Terug naar Siberië* van **Martin Heylen**.

De mediajournalisten loven het programma voor "de afwezigheid van sensatiezucht en de warme, ontroerende manier waarop het dagelijkse leven in Siberië in beeld wordt gebracht".

Als beste radioprogramma kwam *Het beste moet nog komen* van Radio 1 uit de bus. Volgens de jury neemt **Friedl' Lesage** tenminste nog "ruim de tijd voor een interessante en rustige babbelen, zonder dat er routine optreedt".

Ondertussen lijkt er een nieuw nationaal **commercieel radiostation** in de maak, naast Q-Music en 4FM. Corelio, Roularta en Concentra beslisten althans om hun provinciale commerciële radio's in respectievelijk Oost-Vlaanderen, West-Vlaanderen en Antwerpen nauwer te laten samenwerken.

De reden zijn de tegenvallende reclame-inkomsten. *Radio Go*, *Radio Mango* en *Antwerpen 1* gaan met name samenwerken op het stuk van marketing, reclamewerving en zendmastenbeheer.

JAM zoekt

ALGEMEEN DIRECTEUR

De Journalisten Auteursmaatschappij c.v.b.a. (www.jam.be), een beheersvennootschap voor de auteursrechten van journalisten, is op zoek naar een Algemeen Directeur (m/v) voor onmiddellijke indiensttreding.

FUNCTIE:

U bent belast met de dagelijkse leiding van de cvba JAM en u vertegenwoordigt de JAM o.a. in de beheersvennootschappen Repobel en Auvibel.

UW PROFIEL:

- perfect tweetalig Nederlands-Frans
- bij voorkeur een universitair diploma
- vertrouwd met het journalistieke milieu
- een goede kennis van het auteursrecht strekt tot aanbeveling
- over goede communicatieve vaardigheden beschikken
- leiding kunnen geven
- goed kunnen organiseren en onderhandelen
- vertrouwd met lobbywerk

INTERESSE:

Stuur dan uw c.v. en uw motivatiebrief voor 15 april 2007 per e-mail naar [Katrien Van Eenoo: jurist@jam.be](mailto:katrien.van.eeno@jam.be)

In de prijzen vallen?

Prijs voor Onderzoeksjournalistiek 2007

Voordrachten VVOJ-prijs tot 16 april 2007

Onderzoeksjournalisten doen vaak baanbrekend werk. Ze roeien op tegen de stroom van bezuinigingen en de waan van de dag. De VVOJ-prijs is een erkenning voor het beste in de Nederlandse en Vlaamse onderzoeksjournalistiek. Ook dit jaar kan een ieder één of meerdere producties voordragen. Om voor de prijs in aanmerking te komen, moet het werk zijn gepubliceerd in de periode 1 april 2006 tot en met 31 maart 2007. Voordrachten kunnen gedaan

worden via de website van de VVOJ:

www.vvoj.be > VVOJ-prijs > aanmelden.

De sluitingsdatum is 16 april 2007.

V

V

+

J

www.vvoj.nl bestuur@vvoj.nl www.vvoj.be

Vereniging van Onderzoeksjournalisten